

Kommentar til søndagskronikken i Berlingske Tidende – ”Anonyme bloggere er et problem”

Af formand for Digitale Publicister, adm. direktør Anders Lassen og chefjurist Holger Rosendal, Danske Dagblades Forening

Skal redaktøren af et medie være ansvarlig for anonyme indlæg på mediets hjemmeside? Det argumenterede advokat Michael Christiani Havemann for i søndagskronikken 11. januar 2009. Han ønsker, at det særlige medieretlige ansvarssystem – redaktøransvaret – udvides til at omfatte ”anonyme bloggere” på mediernes hjemmesider, uanset om dette indhold faktisk redigeres af mediet. Men den åbne debat på nettet er et af de største fremskridt for medierne i meget lang tid, og en regulering vil skabe flere problemer, end den løser. Så selvom visse anonyme indlæg er problematiske, er vi meget uenige i, at en ændring af lovgivningen er en løsning.

Først en præcisering: Når Havemann omtaler ”anonyme blogs” og ”anonyme bloggere”, sigter han efter alt at dømme alene til de anonyme *kommentarer*, som undertiden skrives til blogs eller artikler på mediernes hjemmesider. Bloggerne på mediernes hjemmesider er derimod ikke anonyme. Der er tale om en række dygtige skribenter med noget på hjerte, herunder ikke mindst navnkundige Dorte Toft, som på sin blog på Business.dk medvirkede til at lukke den varme luft ud af Stein Bagger og IT Factory. Anonyme blogs findes, men ikke i de publicistiske mediers univers, som her er genstand for debat.

Problemet er altså ikke mediernes blogs i sig selv; de skrives efter aftale med medierne og supplerer på bedste vis dagbladets, magasinets eller tv-stationens indhold. Her er der plads til at gå i dybden med selv den mindste detalje, og her er der mulighed for, at enhver kan komme til orde og blande sig i debatten. Og det sker. Tusindvis af sådanne ”moderne læserbreve” med engagerede, konstruktive, kritiske og ærligt mente synspunkter finder vej på nettet. Dette er et ubetinget gode for den demokratiske debat. Et eksempel på værdien af brugerinvolvering er Berlingskes artikelserie ”Forbrydelsen”, der i hidtil uset omfang har involveret borgerne og benyttet deres iagttagelser og erfaringer til at skabe forbilledlig journalistik, som tidligere på måneden blev hædret med årets Cavling-pris.

Nej, problemet er ikke mediernes blogs eller langt størsteparten af de kommentarer, som de afstedkommer. Problemet er, at nogle få misbruger adgangen til at ytre sig til at krænke andre uden at turde stå frem ved navns nævnelse, og at det kun i nogle situationer lader sig gøre at finde frem til de anonyme skribenter ad teknisk vej.

Så ja, vi er enige med Havemann i, at usande eller på anden måde krænkende, anonyme indlæg er et uvæsen, som ikke hører til på seriøse mediers hjemmesider. Medierne sørger derfor også for, at den slags indlæg fjernes, så snart de opdages. Men

Havemanns tanke om at gøre en redaktør ansvarlig for et anonymt indlæg, som redaktøren ikke en gang har haft lejlighed til at læse, vil imidlertid bryde radikalt med redaktøransvarets *raison d'être* – at redaktøren i visse tilfælde påtager sig ansvaret for indhold fra en anonym kilde, fordi redaktøren vil beskytte vedkommendes identitet. Men redaktørerne har intet ønske om at beskytte personer, der skriver anonyme indlæg, der uden saglig grund krænker andre og tilmed bringer deres mediers troværdighed og seriøsitet i fare. Den redigerende funktion er dermed helt central for forståelsen af redaktøransvaret.

Men skal man da lukke helt af for uredigerede indlæg og kun acceptere at offentliggøre læsernes kommentarer efter forudgående kontrol? Nej, man må nødvendigvis anvende internetmediet på mediets egne vilkår, herunder at enhver har mulighed for at give sit besyv med her og nu – også når synspunkterne er kontroversielle, sproget er stødende eller retstavningen er fraværende. Det er en enorm styrke ved interaktive medier. Det involverer læserne og forvandler dem fra passive modtagere af nyheder til aktive deltagere i den demokratiske debat. Men det rummer en risiko for misbrug, og derfor skal medierne selvfølgelig gøre deres bedste for at holde debatten fri for krænkende indlæg. Det kan fx ske ved at opstille vilkår for deltagelse i debatten, krav om tilmelding med navn og adresse, fjernelse af krænkende indlæg og karantæne til brugere, der bryder vilkårene. Dette minimerer i betydelig grad risikoen for krænkende indhold, som dog næppe helt kan undgås.

Havemann kritiserer Danske Dagblades Forening for ”den særegne opfattelse, at internetaviser ikke er ansvarlige for indholdet af unavngivne blogs”. Det er imidlertid en opfattelse, som bygger på Justitsministeriets klare fortolkning af medieansvarslovens regler. Men som det formentlig også er Havemann bekendt, har DDF samtidig gjort klart, at selvom der ikke kan gøres et juridisk ansvar gældende, har medierne selvsagt et etisk ansvar for indholdet.

Danske Dagblades Forening tog sidste år initiativ til stiftelsen af ”Digitale Publicister”. Foreningen har foreløbig 85 digitale medier udgivet af dags- og magasinpressen samt TV 2 som medlemmer, og fælles for disse publicistiske medier er blandt andet ønsket om en høj faglig og etisk standard i indholdsproduktionen på nettet. Det er vores opfattelse, at det – trods alt – beskedne problem med krænkende kommentarer til blogs m.v. netop skal løses gennem mediernes bestræbelser på at sikre høje standarder og ikke gennem lovændringer, som kan vise sig at være ødelæggende for det endnu unge internetmedies potentiale.